ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu Mgr. Veroniky Juřičkové a soudců JUDr. Tomáše Langáška a JUDr. Filipa Dienstbiera v právní věci žalobce: **G. O. A.**, zastoupený Mgr. Ladislavem Bártou, advokátem, sídlem Purkyňova 787/6, Ostrava, proti žalované: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Plzeňského kraje**, sídlem Nádražní 2437/2, Plzeň, týkající se žaloby proti rozhodnutí žalované ze dne 29. 11. 2020, č. j. KRPP-131197-3/ČJ-2020-030022, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 5. 2. 2021, č. j. 17 A 107/2020 - 40,

takto:

I. Kasační stížnost žalobce **se zamítá**.

II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalované **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

IV. Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Ladislavu Bártovi, advokátovi, **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši 3 400 Kč, která bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Vymezení případu

[1] Žalobce byl v záhlaví označeným rozhodnutím žalované zajištěn podle § 124 odst. 1 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále „zákon o pobytu cizinců“), za účelem realizace správního vyhoštění. Doba zajištění byla stanovena na 30 dnů od okamžiku omezení na svobodě,

k němuž došlo dne 27. 11. 2020 ve 21.00 hod. Žalobce byl bezprostředně předtím předán Policii České republiky na základě readmisní dohody německými policejními orgány, které jej dne 26. 11. 2020 zadržely ve Spolkové republice Německo na parkovišti Ulrichsberg Nord u dálnice A6 ve směru z České republiky do Spolkové republiky Německo. Žalobce cestoval s dalšími osobami nákladním vozem z Rumunska, neměl u sebe cestovní doklad. Dne 28. 11. 2020 s ním žalovaná zahájila správní řízení o vyhoštění z důvodu pobytu na území bez platného cestovního dokladu [§ 119 odst. 1 písm. b) bod 3 téhož zákona], bez platného oprávnění k pobytu [§ 119 odst. 1 písm. b) bod 4 téhož zákona] a pro důvodné podezření, že by mohl narušit veřejný pořádek [§ 119 odst. 1 písm. a) bod 2 zákona].

[2] Žalobce napadl rozhodnutí o zajištění žalobou u Krajského soudu v Plzni, v níž namítal, že si žalovaná nevyžádala závazné stanovisko Ministerstva vnitra, a tedy není zřejmé, jak vyhodnocovala „reálné předpoklady“ pro jeho vyhoštění a co pod tímto pojmem rozuměla. Žalovaná se dle žalobce nevypořádala s tvrzením, že z Iráku odjel z náboženských důvodů, neboť byl násilím nucen, aby dodržoval islám. Žalobou napadené rozhodnutí postrádá konkrétní zhodnocení hrozící vážné újmy. S ohledem na informace, které žalobce ve správním řízení uvedl, byla žalovaná povinna vycházet ze závazného stanoviska ministerstva, které si však neobstarala. Napadené rozhodnutí je tedy nezákonné.

[3] Krajský soud žalobu zamítl rozsudkem označeným v záhlaví. S odkazem na judikaturu Nejvyššího správního soudu dospěl k závěru, že žalovaná nebyla povinna vycházet ze závazného stanoviska ministerstva, že je správní vyhoštění cizince do země původu možné, nepojala-li důvodné podezření, že by tomu tak být nemělo. Žalovaná rozhodovala za stavu, kdy žalobce neuvedl konkrétní důvody znemožňující mu vycestovat do země původu. Přestože se dle krajského soudu žalovaná mohla v odůvodnění rozhodnutí podrobněji věnovat tomu, proč informace poskytnuté žalobcem nejsou relevantní, měl krajský soud za to, že toto stručné odůvodnění postačuje, neboť odpovídá předběžnému posouzení otázky nemožnosti vycestování cizince, které správní orgán činí při rozhodování o zajištění cizince při absenci jakýchkoli skutkových tvrzení.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalované

[4] Žalobce (dále též „stěžovatel“) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost, v níž namítal, že se žalovaná v odůvodnění rozhodnutí nevyjádřila k vážné újmě hrozící stěžovateli s ohledem na nebezpečnou situaci v Iráku, který nelze považovat za bezpečnou zemi. O realizaci správního vyhoštění do Iráku lze dle stěžovatele uvažovat pouze na základě individuálního posouzení každého jednotlivého případu, takové posouzení však žalovaná neprovedla. Přestože stěžovatel uvedl překážky, které brání jeho vycestování do země původu (hrozbu spojenou s náboženskou a kulturní situací v zemi), žalovaná ani krajský soud se s těmito překážkami nevypořádali. Dle stěžovatelova názoru není rozhodnutí žalované přezkoumatelné, na čemž je nutno bezvýhradně trvat, neboť toto rozhodnutí představuje jediný podklad, z něhož žalobce může při obraně před zajištěním vycházet.

[5] Žalovaná práva vyjádřit se ke kasační stížnosti nevyužila.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[6] Nejvyšší správní soud kasační stížnost posoudil a dospěl k závěru, že není důvodná.

[7] V nyní projednávané věci bylo předmětem přezkumu ze strany krajského soudu rozhodnutí o zajištění stěžovatele podle § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců. Podle tohoto ustanovení je policie *oprávněna zajistit cizince staršího 15 let, jemuž bylo doručeno oznámení o zahájení řízení o správním vyhoštění anebo o jehož správním vyhoštění již bylo pravomocně rozhodnuto nebo mu byl uložen jiným členským státem Evropské unie zákaz vstupu platný pro území členských států Evropské unie a nepostačuje uložení zvláštního opatření za účelem vycestování, pokud je nebezpečí, že by cizinec mohl mařit nebo ztěžovat výkon rozhodnutí o správním vyhoštění, zejména tím, že v řízení uvedl nepravdivé údaje o totožnosti, místě pobytu, odmítl tyto údaje uvést anebo vyjádřil úmysl území neopustit nebo pokud je takový úmysl zjevný z jeho jednání.*

[8] Stěžovatel v žalobě a posléze i v kasační stížnosti namítal pouze to, že se žalovaná při rozhodování o zajištění nedostatečně vypořádala s tvrzením zakládajícím možnou překážku jeho vycestování a nevyžádala si závazné stanovisko o možnosti realizace správního vyhoštění. Stěžovatel tuto námitku opřel o usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 11. 2011, č. j. 7 As 79/2010 - 150, č. 2524/2012 Sb. NSS, dle kterého není správní orgán oprávněn rozhodnout o zajištění cizince za účelem jeho správního vyhoštění bez opatření si závazného stanoviska Ministerstva vnitra k možnosti realizace takového rozhodnutí, a to tehdy, bude-li správnímu orgánu před vydáním rozhodnutí zřejmé, že by zde mohly být dány důvody znemožňující vycestování cizince (body [30] a [31]).

[9] Nejvyšší správní soud se otázkou absence závazného stanoviska Ministerstva vnitra o možnosti realizace správního vyhoštění před vydáním rozhodnutí o zajištění za účelem správního vyhoštění zabýval opakovaně též v dalších věcech, v nichž navázal na shora citované rozhodnutí rozšířeného senátu. V rozsudku ze dne 23. 8. 2019, č. j. 3 Azs 193/2018 - 25, s odkazem na citované usnesení rozšířeného senátu zdůraznil, že smyslem řízení o zajištění cizince není konečné posouzení otázky správního vyhoštění, nýbrž jde toliko o „*vytvoření podmínek pro to, aby tento hlavní účel mohl být realizován a nebyl předem zmařen tím, že se cizinec bude skrývat či se jinak vyhýbat realizaci případného správního vyhoštění, předání či vycestování z území*“ (bod [9]). Uvedl také, že při rozhodování o zajištění cizince za uvedeným účelem má správní orgán velmi omezený časový prostor, v jehož rámci je nutno o zajištění rozhodnout. V rozsudcích ze dne 13. 5. 2016, č. j. 5 Azs 228/2015 - 63, nebo ze dne 10. 7. 2020, č. j. 5 Azs 384/2019 - 23, bod [15], pak Nejvyšší správní soud konstatoval, že „*při rozhodování o zajištění cizince je správní orgán povinen možné překážky realizace vyhoštění (vycestování) ve smyslu § 179 odst. 2 zákona o pobytu cizinců vypořádat toliko předběžně. Nelze očekávat, že toto posouzení bude kvalitativně zcela srovnatelné s hodnocením, jež provádí Ministerstvo vnitra v závazném stanovisku, které vydává podle § 120a téhož zákona pro účely samotného řízení o správním vyhoštění*“.

[10] Z navazující judikatury Nejvyššího správního soudu vyplývá, že závěry vyslovené ve výše citovaném usnesení rozšířeného senátu nelze vykládat tak, že by při jakýchkoli (byť sebemenších) pochybnostech o možných překážkách vycestování cizince byl správní

orgán vždy povinen vyžádat si před vydáním rozhodnutí o zajištění cizince závazné stanovisko Ministerstva vnitra o realizovatelnosti správního vyhoštění. Taková povinnost je dána pouze tehdy, je-li před vydáním rozhodnutí o zajištění správnímu orgánu zřejmé, že by v dané věci důvody znemožňující vycestování mohly být dány. Správní orgán je oprávněn sám provést předběžné posouzení takových překážek, a pouze dojde-li k závěru, že mohou s určitou mírou pravděpodobnosti existovat, je povinen vyžádat si závazné stanovisko ministerstva ještě před vydáním rozhodnutí o zajištění za účelem správního vyhoštění (rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 10. 2019, č. j. 8 Azs 55/2019 - 34, bod [12] nebo ze dne 26. 8. 2020, č. j. 1 Azs 495/2019 - 43, bod [20], z nichž správně vycházel i krajský soud v nyní souzené věci).

[11] V projednávaném případě stěžovatel v řízení před správním orgánem uvedl pouze to, že zpět do Iráku nechce, neboť mu tam *„hrozí nebezpečí, že nechce dodržovat islám"*. K upřesňujícímu dotazu, zda mu hrozí nebezpečí mučení, trest smrti, nelidské nebo ponižující zacházení nebo jiné vážné nebezpečí, stěžovatel pouze doplnil: *„Odjel jsem z náboženského důvodu, nechci dodržovat tvrdý islám."* Žádné další podrobnosti neuvedl, při výslechu nehovořil ani o žádném „donucování násilím", které zmínil, byť opět jen obecně, teprve v žalobě. Krajský soud proto zcela správně konstatoval, že stěžovatel neuvedl žádný konkrétní důvod znemožňující mu vycestování, neboť nebezpečí, které mu údajně hrozí, nijak blíže nekonkretizoval. Nejvyšší správní soud rovněž podotýká, že obecná tvrzení stěžovatel nijak nerozvedl ani v následném řízení před soudem. Stěžovatelovo vyjádření o náboženských důvodech vedoucích ho k opuštění země původu bylo natolik neurčité a obecné, že pouze na jeho základě nebylo možno dospět k závěru o pravděpodobnosti (možnosti) existence překážek vycestování, zakládajících povinnost žalované vyžádat si závazné stanovisko k této otázce. Rovněž obecné vypořádání této otázky, jak je ve vydaném rozhodnutí provedla žalovaná, je dostačující vzhledem k míře nekonkrétnosti stěžovatelem uváděných tvrzení, byť Nejvyšší správní soud souhlasí s krajským soudem, že se žalovaná mohla ve vydaném rozhodnutí vyjádřit podrobněji, a to v míře, v jaké tak posléze učinil krajský soud.

IV. Závěr a náklady řízení

[12] Na základě výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 poslední věty s. ř. s. zamítl.

[13] O nákladech řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 a 7 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Žalobce (stěžovatel) neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Úspěšné žalované žádné náklady nad rámec obvyklé úřední činnosti nevznikly, náhrada nákladů řízení se jí tudíž nepřiznává.

[14] Stěžovateli byl usnesením Krajského soudu v Plzni ze dne 6. 1. 2021, č. j. 17 A 107/2020 - 16, ustanoven k ochraně jeho práv zástupcem Mgr. Ladislav Bárta, advokát. Podle § 35 odst. 10 část věty prvé za středníkem s. ř. s. platí v takovém případě hotové výdaje a odměnu za zastupování ustanoveného zástupce stát. V souladu s týmž ustanovením zákona zastupoval jmenovaný advokát stěžovatele rovněž v řízení o kasační stížnosti. Podle § 7 bodu 5 a § 9 odst. 4 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), náleží

ustanovenému zástupci stěžovatele odměna za jeden úkon právní služby podle § 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu (písemné podání ve věci samé - doplnění kasační stížnosti) ve výši 3 100 Kč a podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu náhrada hotových výdajů v paušální částce 300 Kč, tedy celkem 3 400 Kč. Ustanovený zástupce není plátcem daně z přidané hodnoty. K uhrazení této částky byla stanovena přiměřená lhůta jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 2. února 2022

Mgr. Veronika Juřičková
předsedkyně senátu